

Trečioje Šiaurinėje Salėje patekęjus Mėnuliui, nusigavau į Devintą Vestibiulį

TU METŲ, KAI ALBATROSAS PASIRODĖ PIETVAKARINĖSE SALĖSE,
PENKTO MĖNESIO PIRMA DIENA

Trečioje Šiaurinėje Salėje patekęjus Mėnuliui, nusigavau į Devintą Vestibiulį stebėti, kaip sueina trys Srautai. Toks įvykis nutinka tik sykį per aštuonerius metus.

Devintas Vestibiulis nuostabus trimis Didžiais Laiptatakiais. Sienas remia šimtų šimtai marmurinių Statulų, išsirikiavusių eilėmis, kylančiomis į tolimas aukštybes.

Kopiau Vakarine Siena, kol nuo Grindinio atsitraukiau per penkiolika metrų ir pasiekiau Avilį laikančios Moters Statulą. Moteris du ar tris kartus augesnė už mane, o Avilys aplipęs marmurinėmis Bitėmis, didumo sulig nykščiu. Viena Bitė – šis vaizdas nuteikia ne itin maloniai – ropoja jos kairiaja Akimi. Įsispraudęs į Moters Nišą lūkuriavau, kol išgirdau Srautų riaumojimą, sklindantį iš Žemutinių Salių, ir pajutau, kaip sienas virpina tuo jau užgriūsianti galia.

Pirmiausia atplūdo Srautas iš Tolimų Rytinių Salių. Ryčiausią Laiptatakį sėmė ramiai, be jokio šėlsmo. Srautas neturėjo įsidėmėtinos spalvos, ir jo Vandenyys buvo negilūs, tesiekiantys kulkšnis. Grindinį jis apdengė pilku veidrodžiu ir nuraibino balzganų Putų ruoželiais.

Paskui sulaukiau Srauto iš Vakarinių Salių. Jis triukšmingai įveikė Vakariausią Laiptatakį ir su tokiu stipriu Trenksmu rėžėsi į Rytinę Sieną, kad privertė visas Statulas sudrebėti. Jo Putos buvo baltos kaip senos žuvų ašakos, o kunkuliuojančios gelmės savo atspalviu rodėsi panašios į alavą. Po kelių sekundžių Vandenis iškilo iki Pirmoje Eilėje stūksančių Statulų talijos.

Paskutinis atšniokštė Srautas iš Šiaurinių Salių. Bloškėsi viduriniu Laiptatakiu ir užtvindė Vestibiulį išsprogdamas žėruojančiomis, it ledas baltomis Putomis. Permerkė mane kiaurai ir apakino. Atgavęs regėjimą pamačiau Vandenis, kaskadomis pliaupiančius nuo Statulų. Kaip tik tada supratau, kad apskaičiuodamas Antro ir Trečio Srautų tūrį padariau klaidą. Milžiniška Vandens Ketera metėsi link Nišos, kurioje gūžiausi, didele Vandens Ranka pasirengusi atplėšti mano kūną nuo Sienos. Kaipmat apglėbiau Avilį laikančios Moters Kojas ir ėmiau melsti Namu mane apsaugoti. Panirau į Vandenis, trumpam atsidūriau keistoje tyloje, kokia įsitvyro, kai Jūra jus perlieja ir prislopina savo pačios garsus. Galvojau, kad žūsiu arba mane nuneš į Nežinomas Sales, toli nuo ritmiškai ūžiančių, veržlių Pažįstamų Srautų. Marmurinės Kojos nepaleidau.

Viskas baigėsi taip pat staiga, kaip ir prasidėjo. Susijungę Srautai nužliogė į aplinkines Sales. Kai tėsėsi į Sienas, pasigirdo griausmas ir dūžiai. Vandenis Devintame Vestibiulyje sparčiai seko ir netrukus liko tyvuliuoti vos apsėmę Statulų Cokolius Pirmoje Eilėje.

Suvokiau rankoje spaudžiąs dar kai ką. Atgniaučęs pirštus išvydau Srautų atplukdytą kažkokiai Atokiai Statulai priklausantį marmurinį Pirštą.

Namu Grožis begalinis, jo Gerumas beribis.

Pasaulio apibūdinimas

TŲ METŲ, KAI ALBATROSAS PASIRODĖ PIETVAKARINĖSE SALĖSE,
PENKTO MĖNESIO SEPTINTA DIENA

Aš apsisprendžiau per savo gyvenimą ištirti kaip įmanoma daugiau Pasaulio. Todėl esu nukeliavęs net iki Devyni Šimtai Šešiasdešimt Salės Vakaruose, Aštuoni Šimtai Devyniasdešimt Salės Šiaurėje ir Septyni Šimtai Šešiasdešimt Aštuntos Salės Pietuose. Ropščiausi į Viršutines Sales, kur lėtai plaukia Debesys, o Statulos tartum netikėtai išnyra iš Ūkanų. Dairiausi po Užlietas Sales, kur Tamsūs Vandens nukloti baltomis lelijomis. Mačiau Sunykusias Sales Rytuose, kur Lubos, Grindys – kai kur net Sienos! – išgriuvusios, ir patamsius skrodžia pilkšvos Šviesos spinduliai.

Visose minėtose vietose sustodavau Tarpduryje ir nukreipdavau akis į priekį. Man nė sykio neteko pastebėti jokios užuominos į Pasaulio Pabaigą, regėdavau tik įprastą tolyn nudrikusių Salių ir Koridorių seką.

Statulos stovi kiekvienoje Salėje, kiekviename Vestibiulyje, Laiptatakyje, Koridoriuje. Daugumoje Salių užima visus laisvus plotus, nors šen bei ten galima aptikti Neužimtą Cokolį, Nišą, Apsidę arba Statulomis neapdengtą Sienos paviršių. Jų stoka tolia pat mįslinga kaip ir pačios Statulos.

Man į akis kritę, kad pavienėse Salėse Statulos daugmaž vieno stoto, bet pastarosioms būdinga apimties įvairovė, jei kalbėtume apie skirtingas Sales. Vienur figūros ūgiu du ar tris sykius pranoksta Žmogų, kitur jos iš esmės natūralaus dydžio, dar kitur tesiekia man pečius. Užlietose Salėse dunkso gigantiškos Statulos – nuo penkiolikos iki dvidešimties metrų aukščio, – bet jos išimtinės.

Pildau Katalogą, kuriame žadu užfiksuoti kiekvienos Statulos Padėtį, Didumą, Objektą ir kitokias įdomias detales. Kol kas baigiau aprašyti Pirmą ir Antrą Pietvakarines Sales ir užsiėmiau Trečia. Nuo darbų masto tarpais nežymiai svaigsta galva, bet aš, mokslininkas ir tyrėjas, privalau liudyti Pasaulio Grožybę.

Pro Namo Langus matyti Didieji Kiemai – akmenimis grįsti tušti ir blankūs žemės plotai. Jie daugiausia keturšoniai, tačiau pasitaiko ir šešiašonių, aštuonšonių ar netgi – šitie keisti ir niaurūs – viso labo trišonių.

Už Namo ribų tėra Dangaus Kūnai: Saulė, Mėnulis ir Žvaigždės.

Pats Namas yra trijų Lygių. Žemutinės Sales užvaldę Srautai; vietinius Langus – įžiūrimus iš priešingos Kiemo pusės – neramūs Vandens nudažę pilkai žalsvai, o Putos išraibinusios baltais purslais. Žemutinės Salės parūpina maisto: žuvų, vėžiagyvių, jūros augmenijos.

Viršutinės Salės, kaip sakiau, priklauso Debesims; tenykščiai Langai pilkai balsvi ir aprasoję. Kai kada ištisą vorą Langų nelauktai nutvieskia žaibo blyksnis. Viršutinės Salės duoda Gėlo Vandens, kuris į Vestibiulius prasismelkia lietaus pavidalu ir teka Sienomis bei Liptatakiais.

Tarp tūdviejų (galima sakyti, negyvenamų) Lygių įsiterpusios Vidurinės Salės, paukščių ir žmonių Teritorija. Name vyraujanti Nuostabi Tvarka – antai kas mums suteikia galimybę gyventi.

Šįryt Aštuonioliktoje Pietrytinėje Salėje dirstelėjau į Kiemą. Anapus jo išvydau Kitą, įbedusį akis laukan pro didį ir tamsų Langą. Prakilni Kito galva aukšta kakta ir dailiai pakirpta barzdele buvo įrėminta viename Kampe. Jis, kaip įprastai, stoviniavo nugrimzdęs į apmąstymus. Pamojavau. Bet Kitas manęs nepamatė.

Ėmiau gerokai smarkiau mostaguoti rankomis ir energingai šokinėti. Tačiau Name Langu yra daug, ir jis manęs nepastebėjo.

Visų kada nors gyvenusių žmonių sąrašas ir kas apie juos žinoma

TU METŲ, KAI ALBATROSAS PASIRODĖ PIETVAKARINĖSE SALĖSE,
PENKTO MĖNESIO DEŠIMTA DIENA

Nuo tada, kai atsirado Pasaulis, jame tikrai gyvavo penkiolika žmonių. Gal ir daugiau, bet kaip mokslininkas tyrimus atlieku remdamasis įrodymais. Iš penkiolikos individų, kurių egzistencija patvirtinama, šiuo metu gyvi esame tik aš ir Kitas.

Dabar išvardysiu visus penkiolika ir, kur reikia, nurodysiu jų buvimo vietą.

Pirmas Asmuo: aš

Spėju, kad man nuo trisdešimties iki trisdešimt penkerių metų. Esu apie 183 centimetrų ūgio ir liauno sudėjimo.

Antras Asmuo: Kitas

Mano vertinimu, Kitas yra maždaug tarp penkiasdešimties ir šešiasdešimties metų. Apytikriai 188 centimetrų augumo ir, kaip aš, lieknas. Pagal savo amžių tvirtas ir sveikas. Blyškiai rusvos odos. Trumpų plaukų, tamsiai rudų ūsų. Barzda kone visai pražilusi, gerai prižiūrima, smailoka. Kaukolė itin dailių formų, aristokratiškai išsišovusiais skruostikauliais ir pribloškiamai aukšta kakta. Apskritai Kitas sudaro draugiško, bet kiek asketiško intelektualo gyvenimui atsidavusio asmens įspūdį.

Jis – mokslininkas kaip aš ir vienintelis kitas gyvas žmogus, todėl nieko keisto, kad taip branginu mudviejų draugystę.

Kitas įsitikinęs, kad kažkur Pasaulyje glūdi Didžios ir Slaptos Žinios, kurios mums padovanos nepaprastas galias, kai tik jas rasime. Dėl to, kas sudaro Žinias, jis nėra visiškai tikras, bet skirtingu metu buvo išsakęs prielaidas, esą jos galbūt padėtų:

- 1) įveikti Mirtį ir gyventi amžinai;
- 2) telepatiškai išsiaiškinti, ką mąsto žmonės;
- 3) transformuotis į erelius ir skraidyti Ore;
- 4) transformuotis į žuvis ir plaukioti Srautuose;
- 5) vien mintimis judinti daiktus;
- 6) užgesinti ir vėl įžiebtį Saulę bei Žvaigždes;
- 7) daryti poveikį menkesnio intelekto individams ir juos palenkti savo valiai.

Aš ir Kitas uoliai ieškome Žinių. Susitinkame du sykius per savaitę (antradienį ir penktadienį) aptarti mūsų darbo.

Jeigu manęs prireikia kitais kartais, jis šaukia *Piranezi!*, kol ateinu.

Piranezis. Štai kaip mane vadina.

Keista, nes, kiek atsimenu, tai ne mano vardas.

Trečias Asmuo: Vyras su Sausainių Dėže

Iš Vyro su Sausainių Dėže belikęs skeletas, gulintis Tuščioje Nišoje Trečioje Šiaurvakarinėje Salėje. Kaulai išdėlioti tam tikra tvarka: ilgieji, panašių matmenų, surišti iš jūržolių nupintomis virvelėmis. Jiems iš dešinės padėta kaukolė, kairėje pusėje yra sausainių dėžė su smulkiais kaulais – rankų ir kojų pirštų kaukiukais,

slanksteliais ir taip toliau. Dėžė raudonos spalvos. Ant jos pavaizduoti sausainiai ir meškinai, be to, užrašyta „Huntley Palmers“ ir „Šeimos ratas“.

Kai pirmąkart užtikau Vyra su Sausainių Dėže, jūržolių virvė jau buvo perdžiūvusi ir suirusi, todėl griaučiai atrodė gana nevalyvai išsibarstę. Iš žuvų odos pasigaminau naujus raiščius ir supančiojau kaulų rinkinius. Dabar jie vėl paguldyti tvarkingai.

Ketvirtas Asmuo: Paslėptas Asmuo

Vieną dieną prieš trejus metus Trylikame Vestibiulyje Liptatakiu užlipau į Viršutines Sales. Matydamas, kad toje Sirtyje Debesys prasisklaidę ir ji giedra, kupina Saulės Šviesos, nutariau įdėmiau pasižvalgyti. Vienoje iš Salių (tiesiai virš Aštuonioliktos Šiaurytinės) radau siaurame plyšyje tarp Cokolio ir Sienos įspraustą pusiau sugurusį skeletą. Sprendžiant iš kaulų padėties, asmuo kitados sėdėjo pakėlęs kelius prie smakro. Lyties atpažinti nepajėgiau. Norėdamas atidžiau apžiūrėti kaulus, turėčiau juos iškrapštyti, bet gražinti į vietą niekaip nesugebėčiau.

Penktas–Keturioliktas Asmenys: Alkovos Žmonės

Visi Alkovos Žmonės virtę griaučiais. Jų kaulai sudėti iš eilės ant Neužimto Cokolio, Šiauriausioje Alkovoje, Keturioliktoje Pietvakarinėje Salėje.

Aš nustačiau – nors ir neužtikrintai – užėjęs trijų moterų ir trijų vyrų skeletus, bet kitų keturių lyties identifikuoti neįstengiau. Vieną praminiau Žuvenos Žmogumi. Jo griaučiams trūksta kaulų, ir daugelį smarkiai nuzulinę Srautai. Kai kurie susmulkėję iki glotnių gurulių. Vieno kito galuose žioji pragręžtos skylutės, o iš jų kyšo žuvų odos skutai. Po jų apžiūros padariau kelias išvadas:

- 1) Žuvenos Žmogaus skeletas senesnis už kitus;
- 2) Žuvenos Žmogaus padėtis kadaise buvo kitokia negu dabar, jo kaulus vėrė žuvų odos dirželis, tačiau laikui bėgant jis sudilo;
- 3) Asmenys (turbūt Alkovos Žmonės), kurie čia pasirodė vėliau negu Žuvenos Žmogus, taip gerbė žmogišką gyvybę, kad kantriai sugraibė jo kaulus ir išdėstė greta savų velionių.

Klausimas: kai pasijusiu mirštas, ar man derėtų atsigulti prie Alkovos Žmonių? Tenai vietos lyg ir užtekų dar keturiems suaugusiems asmenims. Nors esu jaunas ir mano Mirties diena ateis negreitai (tikiuosi), šitą reikalą apsvarsčiau.

Ant Neužimto Cokolio tįso dar vienas skeletas, bet juo nepapildžiau visų kada nors gyvenusių žmonių, nes griaučiai priklauso apie 50 centimetrų dydžio padarui su uodega, kurios ilgis tolygus kūno ūgiui. Kaulus sugretinęs su įvairiomis Būtybėmis, atvaizduotomis Statulose, spėju, kad jie yra beždžionės. Name niekada nesu matęs gyvos beždžionės.

Penkioliktas Asmuo: Susirietęs Vaikas

Susirietęs Vaikas tėra skeletas. Jis, manau, moteriškos lyties ir kokių septynerių metų. Mergaitė užkelta ant Neužimto Cokolio Šeštoje Pietrytinėje Salėje. Keliai pritraukti prie smakro, rankos juos apvijusios, galva nuleista. Ant kaklo pakabintas koralų rutuliukų ir žuvų ašakų vėrinys.

Ilgai laužiau galvą, kas mergaitę galėtų sieti su manimi. Pasaulyje (kaip jau aiškinau) gyvuojame tik aš ir Kitas – abu esame vyriškos lyties. Kaip čia atsiras naujas Gyventojas, kai mudu

miršime? Mano nuomone, Pasauliui (arba Namui, nes tuodu, grynai praktiniu požiūriu, tapatūs) maga apsirūpinti Gyventoju, kuris liudytų jo Grožį ir būtų apdovanotas jo Malonėmis. Pasaulis, kaip spėjau, buvo numatęs, kad Susirietęs Vaikas taps mano žmona, deja, kažkoks įvykis tam užkirto kelią. Nuo tos dienos, kai mane aplankė šioji mintis, nusprendžiau, kad su mergaite privaiau dalytis viskuo, ką turiu.

Lankau kiekvieną Velionį, bet ypač dažnai nueinu pas Susirietusį Vaiką. Nešu jiems maisto, vandens, lelijų iš Užlietų Salių. Kalbu su jais, pasakojau, ką veikiu, ir apibūdiniu Name regėtus Stebuklus. Taip jie žino nesantys vieni.

Taip elgiuosi tik aš. Bet ne Kitas. Kiek žinau, jis nereliginas.

Šešioliktas Asmuo

Galiausiai jūs. Kas jūs? Kam aš rašau? Esate klajūnas, kuris išsiskuto nuo Srautų, įveikė Įlūžusias Grindis ir Sunykusiais Laiptais pasiekė Sales? Ar žmogus, apsistosisiantis mano Salėse, kai jau seniai būsiu kritęs?

Mano Dienoraščiai

TŲ METŲ, KAI ALBATROSAS PASIRODĖ PIETVAKARINĖSE SALĖSE,
PENKTO MĖNESIO SEPTYNIOLIKTA DIENA

Tai, ką stebiu ir apie ką samprotauju, aprašau bloknotuose. Dėl dviejų priežasčių. Pirma, Rašymas lavina tikslumą ir kruopštumą. Antra, noriu jums, Šešiolitiktam Asmeniui, išsaugoti visą savo turimą informaciją. Bloknotai sukišti į rudą odinį portfeli, kurį laikau įduboje už Rožių Krūmės įstrigusio Angelo Statulos, Antroje